

GAIA: 179/2019 DEKRETUA, AZAROAREN 19KOA, EUSKADIKO TOKI-ERAKUNDEETAN HIZKUNTZA OFIZIALEN ERABILERA INSTITUZIONALA ETA ADMINISTRATIBOA NORMALIZATZEARI BURUZKOARI IRUZKINA.

Sarrera.

2019ko azaroaren 22ko EHAAn (223. zk.), Eusko Jaurlaritzaren azaroaren 19ko 179/2019 Dekretua argitaratu zen, Gobernantza eta Autogobernu Sailak eta Kultura eta Hizkuntza Politika Sailak eskatuta. Dekretu hau argitaratu eta hurrengo egunean sartu zen indarrean, eta Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legea eta Euskararen Erabilera Normalizatzeko Oinarrizko Legea garatzeko dekretu gisa eratu zen.

Gogoratu behar da Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 17ko 2/2016 Legearen lehenengo tituluan, legearen xedeei eta printzipioei buruzkoan, 6 eta 7. artikulua: euskara Euskal Autonomia Erkidegoko toki-erakundeen hizkuntza ofiziala izatea eta toki-erakundek eta udalerriek euskararen erabilerari dagokionez dituzten eskumenak eransten ditu.

Jarraian Dekretuaren edukia aztertuko ondoren beren balorazioa udal ikuspegi batetik egingo dut.

Dekretuaren edukiaren azterketa deskribatzailea.

Dekretuak hitzaurre bat eta zazpi kapitulu ditu, eta horietan 59 artikulua, bost xedapen gehigarri, xedapen iragankor bat eta bi azken xedapen daude.

I. kapitulua xedapen orokorreari buruzkoa da, eta Dekretuko 1. artikulutik 7.era bitartekoak biltzen ditu.

1. artikulua toki-erakundeetan eta Euskadiko tokiko sektore publikoa osatzen duten gainerako erakundeetan euskararen eta gaztelaniaren erabilera instituzionala eta

administratiboa normalizatzeko erabilerak arautzea eta toki-administrazioekiko harremanetan herritarren hizkuntza-eskubideak bermatzea da Dekretuaren xedea, eta halaxe definitzen du. Helburu bikoitza du, beraz, Dekretuak, araudi beraren barruan bi eremu desberdin batuz: euskara eta gaztelania toki-administrazioan hizkuntza gisa erabiltzea arautzea eta herritarrek bi hizkuntzetako edozein erabiltzeko dituzten eskubideak bermatzea. Uneoro eta Dekretuaren arauketa osoan, elkarri estu lotuta dauden eta bata bestearen mugakide diren bi errealitate dira. 1. artikulua barruan, Dekretuaren helburu nagusiak ezartzen dira, euskararen eta gaztelaniaren erabilera ofiziala bermatzea helburu dutenak, eta hortik abiatuta, euskararen erabilera sustatzea lan-zerbitzuko hizkuntza gisa, eta auzotarren euskararen erabilera babestea eta sustatzea, benetako berdintasuna lortzea eta euskararen erabilera sustatzea toki-erakundeen bizitzako eremu guztietan.

2. artikulua udalerrak eta toki-erakunde mota guztiak hartzen dituen aplikazioaren eremu subjektiboa jasotzen du, baita tokiko sektore publikoa osatzen duten erakundeak ere, hala nola tokiko erakunde autonomoak eta tokiko merkataritza-sozietateak edo tokiko fundazioak. Aurrerapen bat ere jasotzen du, geroago zehaztuko dena Dekretuan araututako hizkuntza-erabilerarako irizpideak zerbitzu publikoak kudeatzen dituzten enpresa edo erakundeei aplikatzekoak direla. Halaber, diru-laguntzen onuradunen eta diruz lagundutako jardueren hartzaile diren herritarren zerrendetan ere aplikatuko dira, baldin eta hizkuntzaren erabilera beharrezkoa bada. Era berean, irizpide horiek aplikatzen zaizkie jabari publikoaren erabilera pribatiboaren eta erabilera komun bereziaren onuradunei, herritarrek halakotzat hartzen dituzten harremanetan.

3. artikulua aplikatu beharreko lurralde-eremuari buruzkoa da, eta bera da toki-erakundeak eta Euskal Autonomia Erkidegoaren eremuko toki-sektore publikoa osatzen duten gainerako erakundeak, bai eta euskara hizkuntza duten toki-erakunde horien eta toki-erakundeen arteko harremanei buruzkoa ere, baldin eta hitzarmen egokiak egiten badira.

4. artikulua termino garrantzitsuenen definizioak jasotzen ditu, Dekretuan txertatzen direnak, eta definizio hauek jasotzen ditu:

- Normalizazio-planak: Euskal Autonomia Erkidegoko Toki Erakundeei buruzko Legean, Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duen 86/1997 Dekretuan eta dekretuan bertan ezarritako hizkuntza-normalizazioko helburuak betetzeko erakundearen hizkuntza-politikaren formulazioa jasotzen duten dokumentuak.
- Arnasguneak: eremu geografiko edo soziofuntzional gisa definitzen dira, non euskara dakitenen ehunekoa % 80tik gorakoa den, eta erabilera orokorreko eta normaleko hizkuntza da gizarte-harremanetan. Definizio horretan, eremu geografikoak ez daude zuzenean udal-mugarteei lotuta, eta, beraz, uler liteke udalerrri baten barruan eta udal-mugartean euskararen bizi-eremua izango litzatekeen eremu geografiko bat egon daitekeela, eta eremu soziofuntzional gisa ere ulertzen da. Kontzeptu horrek ez du zerikusirik lurralde-eremuekin, eta, dirudienez, zerikusi handiagoa du lan-esparruetan edo harreman-eremuetan erabiltzearekin. Kontuan hartuta eremu geografiko edo sozio-funtzional bat euskararen bizi-eremutzat hartzeak duen eragina, planak edo proiektuak hizkuntza-eragina ebaluatzeko prozeduraren mende jartzeko beharrari dagokionez, komenigarria zatekeen eremu soziofuntzionala zer esan nahi duen argitzea. Horri dagokionez, garrantzitsua da helaraztea Euskadiko Aholku Batzorde Juridikoaren 153/2019 Irizpenak Dekretuari buruz dioena:

"141.- 4. artikuluan adierazitako definizioaren arabera ("arnasguneak: eremu geografiko edo soziofuntzionalak, non euskara dakitenen ehunekoa % 80tik gorakoa den, gizarte-harremanetan hizkuntza normala eta orokorra izanik, hargatik eragotzi gabe Gaztelania "), hainbat interpretazio iradokitzen ditu Prozeduraren memorietako batera joanda baino ezin da aurkitu azkenean proiektuan sartzen zen bertsioaren azalpena, esku hartzen duen agente batek egindako proposamen bat onartuz:

- *“Bat egiten dugu artikuluaeren atzean dagoen kezkarekin; hots, arnasmune izaerara iristen ez diren beste eremu batzuk ere babes premiazkoa dute. Hori horrela, eta kontuan hartuta eremu horiek udalerri mailaren azpikoak izan zirela, bi kategoria baino gehiago egin zirela eta harreman geografikoak ere ez zirela kontuan hartzeko modukoak izan behar, are gehiago iruditzen baitzaigu haien esku jartzea haien menpeko taldeen definizioa eta ahalbidetzea, ezaugarrien arabera, babes maila anitzak ezartzea.”*

142.- Kontuan hartuta nahita egindako zehaztugabetasunaren helburua dela udalaren erabakiari hainbat forma organiko edo funtzional eta muga geografiko edo soziologiko – Kontzeptuaren pean sar daitezkeenak – Egozte, ezerk ez du eragozten hori onartzea, aginduan jasotzen den marjina zabalarekin.”

- Proiektu edo plan batek eragindako aurretiazko egoera soziolinguistikoaren aldaketa bezala definitzen duen eragin linguistikoa. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa, hau da, planak onartzeko edo proiektuak baimentzeko prozeduratik edo, hala badagokio, erantzukizunpeko adierazpena edo jakinarazpena behar duten proiektuak kontrolatzeko administrazio-jardueratik datozen jardueren multzoa, horien bidez euskararen erabileraren normalizazioan izan daitezkeen ondorioak aztertzeke.
- Plan hori estrategikoen, gidalerroen eta proposamenen multzo gisa definitzen da, eta ezin dira zuzenean gauzatu, baizik eta proiektu baten edo batzuen bidez gauzatzen dira. Udalerrietako egoera soziolinguistikoan eragina izan dezakeen obra, eraikuntza edo instalazio bat egitea edo ustiatzea da proiektuaren definizioa, hau da, zerbait fisikoari buruzko jarduera batez ari gara.
- Plan edo proiektu baten funtsezko aldaketa bi dokumentuetako edozeinetan egiten diren aldaketak dira.

- Hizkuntza-azterlana: udal-zerbitzu teknikoek egiten duten azterlana da, eta planaren edo proiektuaren parte izan behar du. Haren eginkizuna da identifikatzea, deskribatzea eta ebaluatzea zer ondorio izan ditzakeen plan edo proiektua aplikatzeak udalerrriaren egoera soziolinguistikoan. Halaber, planaren edo proiektuaren helburuak eta lurralde-eremua kontuan hartuko dituzten ordezeko aukera eta konpentsazio-neurri proportzionatuak planteatzea, ondorioak prebenitzeko edo minimizatzeko, erabileraren normalizazioari buruzko kontrakoak.
- Sustatzailea: Edozein pertsona fisiko edo juridiko, publiko edo pribatu den pertsona sustatzailea, plan bat edo proiektu bat egin nahi duena.
- Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostena, udal-zerbitzu teknikoek egindako nahitaezko txostena, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa amaitzen duena eta planaren edo proiektuaren azken proposamenean hizkuntza-alderdiak nola txertatu diren ebaluatzen duena.
- Toponimoa entitate geografiko bat izendatzeko erabiltzen den izen propioa da.
- Elementu geografiko bera izendatzen duten izenetako bakoitza dela.
- Elementu generikoa, toponimoari gehitu dakiokeen termino komuna, entitate geografikoaren izaera oro har azaltzen duena.
- Toponimoaren ezinbesteko elementua den elementu espezifikoa, sinplea edo konposatua.
- Izaera geografikoa: paisaiaren edozein elementu, naturala zein artifiziala, izena duena edo izan dezakeena.

- Izendegi geografiko ofiziala, toponimoak eta entitate geografikoak ordenatzeko katalogoa, toponimoei buruzko informazioarekin eta dokumentuen benetako bertsio linguistikoarekin, jatorrizko dokumentua idazteko erabili den hizkuntza baita.

Horiek dira 4. artikuluan jasotzen diren definizioak. Ikus daitekeenez, irismen handiagoko edo txikiagoko dokumentu batzuk kontuan hartu behar dira norbaitek plan bat egin edo proiektu bat egin nahi duenean.

Lehenik eta behin, normalizazio-planak zehazten duenari erreparatu behar dio. Plan horrek erakundearen hizkuntza-politikaren formulazioa jasotzen du, eta dokumentu zuzentzailea da, toki-erakunde horrek bere hizkuntza-gaitasunen eta -gaitasunen esparruan egingo dituen jarduerak definitzen dituena, toki-erakundeetan euskararen eta gaztelaniaren erabilera normalizatzeko eta eskubideak bermatzeko. Hizkuntzalaritza Jarraian, hizkuntza-azterketa bat egin behar du. Azterketa hori planaren edo proiektuaren parte da, eta, beraz, harekin aurkeztu behar da. Azterketa horrek plan edo proiektu hori aplikatzeak izan ditzakeen ondorioak identifikatu eta deskribatzen ditu, eta horiek minimizatzeko neurri batzuk proposatzen ditu. Dokumentazio hori aztertzen da hizkuntza-inpaktuaren txostenean, hau da, udal-zerbitzu teknikoei egiten duten nahitaezko txostenean. Txosten horrek hizkuntza-alderdiak planaren edo proiektuaren azken proposamenean nola integratzen diren ebaluatzen du. Deigarria da udal-zerbitzu teknikoei esleitzea, sustatzailea publikoa edo pribatua izan, plan edo proiektuaren parte den aldetik, proiektu horren hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostena egiteko lana esleitzen zaien udal-zerbitzu teknikoei aurkeztu behar zaien hizkuntza-azterlana.

5. artikulua Dekretuaren printzipio gidariei buruzkoa da, eta, guztira, hamar printzipio gidari jasotzen ditu:

1. Euskara zerbitzu- eta lan-hizkuntza gisa normaltasunez eta orokorrean erabiltzea, eta erabilera horrek ezin ulertzea inolako mugarik beste hizkuntza ofizialari dagokionez;
2. Herritarren hizkuntza-eskubideen bermea;

3. Tokiko hizkuntza-autonomia, baina Euskal Autonomia Erkidegoko erakunde erkideek euskararen erabilera planifikatzeko eta arautzeko emandako irizpideak kontuan hartuta gauzatu beharrekoa;
4. Autoantolaketaren printzipioa;
5. Erabiltzen den edo erabili nahi den hizkuntza ofiziala dela-eta bereizkeriarik ez egitearen printzipioa;
6. Ekintza positiboaren printzipioa, hau da, toki-erakundeek euskararen erabilera mugatzen duten oztopoak ezabatzeko neurriak hartuko dituztela, eta neurri bereziak hartzea, hizkuntza ofizialetako hiltunen artean berdintasuna sustatzeko eta egoera ahulenean dauden egoera bereziak kontuan hartzeko, ez dela bereizkeria-egintzat hartzen;
7. Hizkuntza propioaren alde ebatzitako ekintza, hizkuntza-aniztasuna sustatzea, herritarren hizkuntza-eskubideak bermatuz; horrek esan nahi du euskara gero eta gehiago erabiltzen dela barne-jardueretan, euskararen babes-, babes- eta sustapen-jardueretan eta euskararen erabilera sustatzen dela beren eskumeneko eremu guztietan, eta euskararen ahozko eta idatzizko enplegua sustatzen dela bizitza publikoan eta pribatuan, beren eskumen-eremuan;
8. Efikazia- eta efizientzia-printzipioa;
9. Proportzionaltasun-printzipioa, proposatzen diren neurriak lortu nahi den helburu legitimorako egokiak eta egokiak izan daitezen eta helburu hori eraginkortasun berarekin lortzeko hain kaltegarriak ez diren beste neurriak egon ez dadin;
10. Plangintza, hau da, Euskadiko tokiko sektore publikoak jardun planifikatu bati erantzun behar diola, euskararen erabilera instituzionala eta soziala normalizatzeko.

6. artikulua herritarren hizkuntza-eskubideei buruzkoa da, eta bi hizkuntza ofizialetako edozeinetan hitz egiteko eskubidea jasotzen du, administrazioarekin harremanetan jartzen direnean, bai eta bi hizkuntza ofizialetako edozeinetan arreta jasotzeko eskubidea ere, eta bi hizkuntza ofizialetako edozein askatasunez erabiltzeko eskubidea, udal-bizitzaren esparru guztietako harreman eta ekitaldi publiko eta pribatuetan.

Kapitulu honetako 7. artikulua, azkena, araudi akademikoari eta hizkuntzaren erabilera ez-diskriminatzaileari buruzkoa da, eta Euskaltzaindiak emandako arauen arabera euskararen araudi akademikoa kontuan hartu behar dela adierazten du, nahiz eta, euskalkien ezaugarriak behar izanez gero, toki-eremuan bakarrik erabilera formala ahalbidetu. Hizkuntzaren erabilera ez-sexistaren aginduarekin amaitzen da.

II. kapituluua udalerriek hizkuntzaren arloan dituzten eskumenei eta hori garatzeko tresnei buruzkoa da, eta 8.-11. artikulua biltzen ditu.

8. artikulua toki-erakundeek hizkuntza-arloan duten eskumenaren aitorpena jasotzen du, eta adierazten du eskumen hori araugintza, edo antolamendu-izaerako plangintza, programazio, sustapen, kudeaketa eta betearazpen funtzio edo eskumenen bidez gauzatuko dela.

9. artikulua "ad intra" gaitasunari buruzkoa da, eta bertan euskararen bizi-espazioei buruzko aipamena nabarmentzen da, eremu soziofuntzionalean. Era berean, "Ad intra" gaitasun gisa jasotzen da hautetsiek ahozko eta idatzizko gaitasuna izan dezaten sustatzea bi hizkuntzetan.

10. artikulua "ad extra" eskumena arautzen du, eta adierazten du euskara sustatu eta dinamizatuko dela bai auzotarrei zuzendutako prestazioetan, bai sustapen-jardueran.

11. artikulua zehaztapenei eta tresnei buruzkoa da, eta jasotzen du udalerriek, beren egoera soziolinguistikoaren arabera, ahozko eta idatzizko erabilerarako irizpideei buruzko alderdiak jasoko dituztela udal-gobernuko organoen, udal-zerbitzuen, administratuekin ahozko eta idatzizko harremanetan, hizkuntza-formatuetan dokumentu estandarizatuetan, euskararen tratamenduan ekitaldi publikoetan, administrazioen arteko harremanetan, argitalpenetan, itzulpenetan, interpretazioan, eta abarretan. Halaber, adierazten du Hizkuntza-politika hizkuntza-normalizaziorako planetan eta hizkuntza-normalizaziorako ordenantzetan jasoko dela. Xedapen horiek

irauteko asmoa dute, eta eskubideak eta betebeharrak ezartzen dizkiete herritarrei hizkuntza-arloan, eta hizkuntza-normalizaziorako erregelamenduetan, berriz, toki-erakundearen hizkuntza-antolamendua eta funtzionamendua eta zerbitzu publikoak emateko hizkuntza arautzen dituzten xedapen orokorrak dira. Kudeaketa-planak, hizkuntza-normalizazioko planaren alderdiren bat garatzen duten xedapen orokorrak ere badirenak. Lehen aipatutako tresnak xedapen orokortzat jotzen ditu Dekretuak, baina, benetan, kalifikazio hori egokia izango da haien edukiaren arabera; izan ere, askotan, planek borondate-adierazpenak baino ez dituzte jasotzen, eta ez dute ondorio juridiko galdagarriarik sortzen; izan ere, horiek betearazteko, beste xedapen orokor batzuk onartu behar dira, edo borondateak eskubideak eta betebeharrak sortzen dituzten adierazpen juridikoetan lurreratzen dituzten administrazio-egintzak eman behar dira. Dokumentu bakoitza aztertzean, hura onartzeko prozedura eta organo eskuduna zehaztu behar da, eta hizkuntza-normalizaziorako erregelamendua eta kudeaketa-planak beste dokumentu batzuei kalterik egin gabe, eduki zehatzaren arabera, Alkatetzaren dekretu edo instrukzio bidez onar daitezke udaletan, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen lehenengo xedapen gehigarrian xedatutakoaren arabera. Hizkuntza-normalizazioko plana udal-jarduketaren erreferentziazko dokumentua da, unean-unean indarrean dagoen araudi erregulatzaillearen aurreikuspenetara egokitu behar da, bost urteko planak izan ohi dira, eta Euskal Autonomia Erkidegoko erakunde eskudunek ezartzen dituzte haien funtsezko irizpideak. (86/1997 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duena). Artikulu horren amaieran, eskumenak gauzatzeko udalerriek erabil ditzaketen tresnak adierazten dira, eta lankidetza funtzionalerako tresnak dira, hala nola lankidetza-hitzaermenak, lankidetza organikorako tresnak, hala nola mankomunitateetan, partzuergoetan eta abarretan parte hartzea, sustapen-jardueraren berezko tresnak, hala nola laguntzak eta diru-laguntzak, jabari publikoa erabiltzeko gaitzen duten tituluak eta administrazio-kontrataziorako tresnak.

III. kapituluak erabilera instituzional eta administratiboa du izena, eta lau ataletan banatuta dago, 12. 38. artikulua biltzen ditu.

Lehenengo atala, Gai Orokorrak izenekoak, 12. artikuluekin hasten da: hizkuntza ofizialen erabilera arautzea eta planifikatzea. Bertan, toki-erakundeei agintzen zaie, beren egoera soziolinguistikoaren arabera, euskara zerbitzu-hizkuntza eta lan-hizkuntza gisa erabiltzea planifikatu eta arautzeko.

13. artikulua, erabilera normala eta orokorra izenekoak, adierazten du euskara eta gaztelania hizkuntza ofizialak direla eta, beraz, toki-erakundeetan erabilera normala eta orokorra duten hizkuntzak direla.

14. artikulua berretsi egiten du hizkuntza ofizial batean egindako jarduketan baliozkotasun juridikoa, edozein dela ere hizkuntza ofiziala.

15. artikulua herritarrek harremanetarako hizkuntza aukeratzeko eskubidea jasotzen du, bai eta toki-erakundeek haiek aukeratutako hizkuntzan artatzeko duten betebeharrak korrelatiboa ere, hizkuntza erabiltzearen ondorioz pertsonak erabili nahi duten hizkuntza ofiziala dela-eta inolako diskriminaziorik jasan gabe.

16. artikulua erakunde-irudiari egiten dio erreferentzia, eta adierazten du erakunde korporatiboaren elementuak gutxienez euskaraz idatzi behar direla, eta beste atal batean jasotzen du toki-erakundeen eta sektore publikoa osatzen duten erakundeen bulegoen eta beste instalazio batzuen barne eta kanpo adierazleen errotuluak euskara hutsean ager daitezkeela grafia antzekoa denean, euskarazko errotuluak nahasterik sortzen ez duenean edo piktograma batekin datorrenean. Amaitzeko, esaten du toki-erakundeen irudi instituzionalean bi hizkuntza ofizialak erabiltzen direnean euskarak lehentasuna izango duela.

Bigarren atala lan-hizkuntzari buruzkoa da, eta 17. 21. artikulua biltzen ditu.

17. artikulua barne-jarduketei buruzkoa da. Euskararen lan-hizkuntzaren kontzeptua eta jarduketan baliozkotasuna berresten ditu. Adierazten da hizkuntza-normalizazioko

planek zehaztuko dutela zein zerbitzu izendatuko diren "euskarazko administrazio-atal", eta zerbitzu horietan euskara izango dela ahozko zein idatzizko harreman-hizkuntza. Halaber, administrazio-izaerako barne-harremanak, jakinarazpenik edo argitalpenik eskatzen ez dutenak, euskaraz egin edo idatz daitezkeela adierazten du, betiere herritarren hizkuntza-eskubideak bermatuta.

Dokumentazioari buruzko 18. artikulua euskaraz idatzi ahal izango diren dokumentuen zerrenda bat jasotzen du, toki-erakunde bakoitzak onartutako araudiak gai horri buruz xedatzen duenarekin bat etorriz. Idazketa hori bat dator Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 6.2 artikuluan xedatutakoarekin, gehikuntza batekin; izan ere, gainerako udal-dokumentuei buruzko zerrendan ere sartzen du, eta adierazten du euskaraz idatz daitekeela, baina betiere muga honekin: Dokumentazio hori idazteko euskara edo gaztelania erabiltzeak toki-erakundeko kideren baten eskubideak urra baditzake eta horrek balio osoz alegatu ahal badu erabilitako hizkuntza ez dakiela, beste hizkuntzarako itzulpena emango zaio. Interesgarria da adieraztea euskaraz edo gaztelaniaz ez jakiteak balio osoz alegatu daitekeen ezjakintasuna izan behar duela, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 6.2 artikuluan jasotzen den bezala. Ezjakintasunaren alegazioaren baliozkotasuna ulertzen dut ezin dela esan gaztelania ez dakiela adierazten duen norbaiti buruz, Konstituzioak agintzen baitu gaztelania jakitea, baina, bestalde, egia da zalantzan jar daitekeela euskararen ezjakintasuna alegatzea hezkuntza-curriculumean euskara derrigorrezko gisa ezarri eta hurrengo urteetan Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetan derrigorrezko hezkuntza egin duen korporatibo batentzat. Hala ere, egoera horren aurrean, itzulpen-elementuak erabiltzea da ohiko irtenbide gomendagarria.

Artikulu honen azken tartekiak adierazten du, nahitaez, udal barruko dokumentazioa hizkuntza ofizial batean (euskaraz edo gaztelaniaz) sortuko dela, hargatik eragotzi gabe gero interesdunentzako komunikazioei eta jakinarazpenei buruzko hizkuntza-irizpideak aplikatzea; hau da, dokumentua bi hizkuntza ofizialetara sistematikoki itzultzea ezabatu nahi du, eta kontuan hartu behar da erabiltzen den hizkuntza herritarren eta zinegotzien eskubideekin uztartu behar dela ezarri diren terminoetan, udalerrri bakoitzaren

errealitate soziolinguistikoa izango da izan dezakeen zentzua edo zein hizkuntzara itzuli behar diren dokumentuak zehaztuko dituen.

19. artikulua organoen funtzionamenduari buruz hitz egiten du, eta jasotzen du toki-erakundeetako kide anitzeko organoen saioak euskaraz egin ahal izango direla esku hartzen duten pertsona guztiek euskaraz dakitenean. Hizkuntza ulertzeko gai diren pertsonen egoera ere arautzen du, nahiz eta ez hitz egin, eta, logikoa denez, gaztelaniaz hitz egiteko aukera ematen zaie. Halaber, toki-erakundeek hautetsiek bi hizkuntzak ahoz eta idatziz ulertzea eta gaitzea sustatzeko duten betebeharra jasotzen du puntu honek. Toki-erakundeen bilkura publikoei buruzko aipamen bat ere jasotzen du. Bertan esaten denez, herritarrek Autonomia Erkidegoko hizkuntza ofizialetako edozeinetan hitz egin dezakete, eta ezin zaie eskatu aukeratu ez duten hizkuntzan itzulpenik edo azalpenik egitea, eta toki-erakundeak egingo du beste hizkuntza ofizial batera itzulpena, beharrezkoa bada.

20. artikulua hizkuntza-eskakizunei eta horiek erabiltzeko irizpideari buruzkoa da. Artikulu honetan, lehenengo paragrafoak Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko prozesua arautzen duen apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuan aurreikusitakora jotzen du, eta jasotzen du, halaber, toki-erakundeek beren langileak euskaraz euskalduntzeko eta prestatzeko neurriak garatuko dituztela. Bigarren atalean adierazten denez, lanpostuari esleitutako hizkuntza-eskakizuna egiaztatu duten pertsonak (lanpostuari berez dagozkion eginkizunak betetzeko gaitasun nahikoa aitortzen zaio) euskara erabiliko dute lan-hizkuntza edo zerbitzu-hizkuntza gisa, erakundeak ezartzen dituen irizpideen arabera eta zerbitzuaren beharren arabera. Hirugarren puntuan azpimarratu du 3. edo 4. hizkuntza-eskakizuna egiaztatuta dutenek euskaraz lan egingo dutela, ahoz zein idatziz, erakundeak horri buruz ezartzen duenaren arabera. Azkenik, toki-erakundeetako langileek prestakuntza euskaraz jasotzeko duten eskubidea jasotzen duen puntu batekin amaitzen da artikulua. Artikulu horrek euskararen erabilera nahitaez ezartzeko aukera ematen die hizkuntza-eskakizunak egiaztatuta dituzten langile publikoei, batez ere 3. eta 4. hizkuntza-eskakizunak dituztenei, erakundeak hala ezartzen badu.

21. artikulua itzulpenaren arrazionalizazioa du izenburu, eta artikulua horrek, lehen adierazitakoarekin bat etorriz, arrazionalizatzea eta itzulpenaren erabilera estentsiboa saihestea du helburu.

22. artikulua, ofimatikako materialari buruzkoa, adierazten du material hori euskaraz ere funtzionatzeko egokitu behar dela, gaztelaniaz ere erabiltzeari kalterik egin gabe, eta, beraz, toki-erakundeek aplikazio informatikoak egokitu behar dituztela herritarrek eta beren langileek hizkuntza aukeratzeko duten eskubidea gauzatzeko.

23. artikulua, Interneteko eta intraneteko sareei buruzkoa, adierazten du posible dela biak euskaraz eta gaztelaniaz kontsultatzea edukiak oro har informatzeko prestatu direnean; gainerako kasuetan, berriz, jatorrizko hizkuntzan eskainiko dira. Adierazi du, halaber, toki-erakundeek web-edukien hasierako sarbidea, lehenetsita, euskarazko orrialdetik egingo dela, eta web-orrien URL helbideetan euskarazko hitzak jaso beharko direla. Amaitzeko, adierazi du izapideak Internet edo intranet bidez egiteko aukera eman behar dela, euskaraz zein gaztelaniaz.

Hirugarren atala zerbitzu-hizkuntzari buruzkoa da. 24. artikuluekin hasten da: administrazio-prozeduren eta -espedienteen hizkuntza. Adierazi du pertsona bakar baten edo batzuen bidez hasitako administrazio-espedienteak, guztiek hizkuntza hori erabiltzen badute, euskara izango dela prozedura izapidetzeko hizkuntza. Gainerako prozeduretan, toki-erakundeak izapidetze-hizkuntza zehaztu behar du, bere araudia aplikatuz eta indarreko legeriarekin bat etorriz, eta parte hartzen duten alderdiak ados jartzen saiatu behar du. Ofizioz hasitako administrazio-prozedurei dagokienez, toki-erakunde bakoitzak zehazten ditu hizkuntzak erabiltzeko irizpideak. Prozeduran interesdun bat baino gehiago badago eta prozeduran erabili beharreko hizkuntzari dagokionez desadostasuna badago, prozedura euskaraz eta gaztelaniaz izapidetuko da, toki-erakundeak onartutako araudian xedatutakoaren arabera, baina pertsonen zuzendutako dokumentuak edo lekukotzak haiek aukeratutako hizkuntzan emango dira.

25. artikulua komunikazioei eta jakinarazpenei buruzkoa da, eta esaten da bakoitzak aukeratutako hizkuntzaren erabilera bermatuko dela. Agindu bat ematen die erakundeei, bertara jotzen duten pertsona fisiko eta juridikoek erabili nahi duten hizkuntzaren inguruabarrei arreta jartzeko, eta, horretarako, bi hizkuntzetako formularioak ahalbidetu behar dira. Ez da ezer adierazten ofizioz hasitako prozeduren kasuan edo espediente horretan administrazioaren aurrean aurretiazko eskaera eskatu ez duten pertsonen kasuan.

26. artikulua komunikazio orokorreari buruzkoa da, eta adierazten du komunikazioek argiak eta ulergarriak izan behar dutela, eta hartzailea hizkuntza-tratamendu berezia behar duen kolektiboa bada, toki-erakundeak ahaleginak egingo ditu hizkuntza eta formatua kolektibo horien ezaugarrietara egokitzeko, komunikazio-eraginkortasunik handiena bermatzeko. Deigarria da atal honetan ezer ez aipatzea erabili beharreko hizkuntzei buruz, nahiz eta uste dudan hartzaileak ezagutzen ez badira, udalerriko egoera soziolinguistikoari erreparatu beharko zaiola, hizkuntza ofizialean edo ofizialetan argitaratzeko, udalerrriaren errealitatearen arabera.

27. artikulua herritarrentzako arretari buruzkoa da, eta adierazten du arreta zuzenean ari diren toki-erakundeetako langileek herritarrari euskaraz hitz egin beharko diotela lehenik eta behin, gero herritarrak aukeratzen duen hizkuntzan jarraitzeko, eta alderantziz, herritarren batek euskaraz hitz egiten badio hizkuntza hori ez dakien enplegatu bati, enplegatu horrek beste enplegatu elebidun baten laguntza eskatu beharko duela, beti eman behar baita. Herritarrak aukeratutako hizkuntzan emandako zerbitzua, bai aurrez aurreko arretan, bai Mezu automatikoetarako, idatzizko harremanetarako eta abarretarako irizpideak ere jasotzen ditu, betiere herritarrak adierazten duen hizkuntza errespetatuz eta, ezagutzen ez badu, euskarari lehentasuna emanez; azkenik, hartzaile jakinik gabeko administrazio-dokumentuak bi hizkuntza ofizialetan egingo direla adierazten du, hau da, kasu honetan ez da kontuan hartzen udalerriko errealitate soziolinguistikoa, jakina, ez baita ezagutzen hartzaile zehatzik.

28. artikulua euskarazko edo gaztelaniazko bi bertsiotan egon behar duten eredu normalizatuei buruzkoa da, eta formatu elebidunean badaude, euskarazko testuak lehentasuna izango du. Eredu desberdinak badaude, herritarren eskura dauden eredu bakoitzean inprimaki berberak adierazi behar dira beste hizkuntza ofizialean.

Kopia autentikoei buruzko 29. artikulua adierazten du toki-erakundeak egindako kopia autentikoak baliozkoak direla herri-administrazioetan, hizkuntza ofiziala edozein dela ere, baina, hala ere, euskara ofiziala ez den autonomia-erkidegoetan ondorioak izan behar badituzte, gaztelaniara egindako itzulpenarekin batera jatorrizkoaren euskarazko itzulpena dela adierazi behar da.

30. artikulua erregistro elektronikoro orokorrari buruzkoa da, eta adierazten du gai izan behar duela euskaraz zein gaztelaniaz erabiltzeko datuak biltzeko eta prozesatzeko, eta, horregatik, ez duela funtzionaltasuna galdu behar erregistroei indarrean dagoen araudiak esleitutako funtzioei dagokienez. Halaber, adierazten du egiten diren ziurtagiriak euskaraz edo gaztelaniaz idatziko direla interesdunak eskatuta, idazpenetan agertzen den hizkuntza ofiziala edozein dela ere.

31. artikulua sistema automatizatuei buruzkoa da, eta adierazten du sistema horiek bermatu behar dutela interesdunek hizkuntza ofiziala aukeratzeko eskubidea, eta euskara izango dela diseinu horietan erantzuteko lehen hizkuntza eta kontsultarako lehen aukera.

32. artikulua publizitate aktiboari eta udal-informazioa eskuratzeko eskubideari buruzkoa da. Publizitate aktiboari dagokionez, adierazi du informazioa euskararen sustapenarekin lotuta dagoenean, hizkuntza horretan bakarrik zabal daitekeela. Printzipio orokorra da informazio orokorra bi hizkuntza ofizialetan eskuratu ahal izatea bermatzea. Pertsona interesdunek administrazio-prozedura jakin batean sortutako dokumentazioa gardentasunaren arloko legeriak ezarritakoaren arabera eskuratzeari dagokionez, adierazten du dokumentazio hori sortu den jatorrizko hizkuntzan kontsulta daitekeela eta, hala ere, interesdunei behar diren itzulpen-mekanismo

elektronikoetarako sarbidea emango zaiela, behar bezalako irisgarritasuna eta gardentasuna bermatzeko. Azkenik artikuluan, toki-erakundeek sortutako dokumentuen benetako hizkuntza-bertsioetan informazio publikoa eskuratzeko eskubidea aitortzen da. Agindu horretatik ondorioztatzen denez, norbaitek dokumentu bat gardentasunari buruzko legeria erabiliz eskuratzen duenean eta dokumentu hori euskaraz edo gaztelaniaz idatzita dagoenean, ez da zertan haren itzulpena egin behar, baizik eta itzulpena egin dezakeen web-orri batera bidali, itzultzaile neuronalaren web-orrira, adibidez.

33. artikulua dibulgaziozko eta informaziozko argitalpenak ditu izenburu, eta gutxienez euskaraz idatzi edo emitituko direla adierazten du, baldin eta euskararen erabilera sustatu eta normalizatzearekin zerikusia badute. Gainerako kasuetan, euskaraz gain gaztelaniaz ere idatzi edo eman daitezkeela uste da. Toki-erakundeei eskatzen zaie arreta berezia jar dezatela kanpainen esloganetan eta toki-erakundeen kanpo-sustapenari buruzko publizitatean. Horretarako egokia den hizkuntzan egingo da eta Dekretuak ofizialak ez diren hizkuntzetara jo ahal izango dela aurreikusten du. Azkenik, dibulgazio-komunikazioetan erabili beharreko hizkuntza zehazteko irizpide gisa ezartzen da hartzaileen bi hizkuntza ofizialen jakintasuna.

34. artikulua, eskritura publikoei buruzkoak, adierazten du toki-erakundeek eskritura publikoak gutxienez euskaraz idaztea eta dagozkien erregistroetan inskribatzea bultzatuko dutela.

35. artikulua jabari publikoaren erabilera komun, berezi eta pribatiboari buruzkoa da, eta adierazten du euskararen erabileraren normalizazioa sustatuko dela jabari publikoko hizkuntza-paisaian. Horretarako, jabari publikoaren erabilera komun eta berezirako gaitzen duten tituluek beharrezko klausulak jasoko dituzte, kontsumitzaileei eta erabiltzaileei zuzendutako idatzizko informazioa eta segurtasun-abisuak euskaraz idatzita egon daitezen edo euskaraz ere jakinaraz daitezen Udalerri bakoitzak ezartzen dituen irizpideen arabera, erabilera normaleko eta orokorreko hizkuntza izan daiteke nagusiki euskara udal-instalazioetan egiten den jarduera publiko edo pribatuan.

Laugarren atala administrazio-kontratazioari eta lankidetzak-hitzaurreari buruzkoa da.

36. artikulua kontratu publikoei buruzkoa da, eta adierazten du, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 7.8 artikuluan xedatutakoaren arabera, toki-erakundeek izenpetutako administrazio-kontratuek beharrezko diren klausulak jasoko dituztela, herritarrei bermatzeko kontratu baten bitarteko diren jarduerak edo zerbitzuak jasotzeko eskubidea, erakunde kontratugileei eska dakizkiekeen hizkuntza-baldintza berberetan. Euskararen eta euskararen ofizialtasun bikoitzaren araudia betetzeari dagokionez, adierazi behar da Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 7.8 artikulua xedatzen duena ez dela Dekretuak arautzen duena; izan ere, artikulua horretan, herritarren hizkuntza-eskubideak bermatzeari eta euskararen eta gaztelaniaren hizkuntza-ofizialtasunaren erregulazioa betetzeari dagokienez, zeharkako kudeaketa-moduen bidez ematen ari diren zerbitzuetara mugatzen da. Hau da, administrazio-kontratazioa baino askoz eremu txikiagoa da; izan ere, zuzeneko kudeaketa modu batzuetan, herritarrekin harreman zuzena duten kontratistak daude, hala nola zerbitzu kontratuak. Artikulu honek adierazten du, halaber, baldintza-agiriekin bi hizkuntza ofizialetan egon behar dutela, eta baldintza-agirietan kasu bakoitzerako ezarriko dela, kontratuaren xedeari dagozkion hizkuntza-eskakizunak kontuan hartuta. Errekerimendu horiek kontratu bakoitza gauzatzeko baldintzei lotuta egongo dira, eta bermatu beharko dute herritarrek aukeratzen duten hizkuntza ofizialean artatuko direla eta zerbitzua eskatzen den hizkuntza-baldintza baliokideetan emango dela. Administrazio titularrari halaber, kontratua gauzatzeko hizkuntza-baldintzak honako printzipio hauetan oinarrituko direla adierazi du: proportzionaltasun-printzipioa; kontratuaren bidez bete beharreko zereginei lotuta egotea, eta enpresak bere baliabideekin nahiz, hala badagokio, kanpoko bitartekoekin egiaztatu ahal izatea. Artikulu horrek aurreikusten du, halaber, kontratua gauzatzeko baldintzetan jaso ahal izango dela erakunde kontratatzailearen eta esleipendunaren arteko harremanetan erabiliko den hizkuntzari buruzko araudia. Herritarrekiko zuzeneko tratua dakarten kontratuei dagokienez, bermatu behar da esleipenduna behartuta dagoela toki-erakundeak bere hizkuntza-jarduerari buruz duen araudiaren arabera zerbitzua

ematera, eta lanpostuei atxikiko zaizkie beren eginkizunak betetzeko eskatzen den hizkuntza-gaitasuna duten pertsonak, administrazio-klausula partikularren agirietan zehaztuko dena.

Kontratua gauzatzeko beharrezkoak diren lanpostuak betetzeko izendatutako langileak identifikatzeko eskaintza ekonomiko onuragarriena aurkeztu duen lizitatzailerak hizkuntza-gaitasunaren mailak adierazi beharko ditu, eta, hala badagokio, dagozkion egiaztagirak aurkeztu, baldintzak betetzen direla kontratazio-organoari dagokiola adierazita.

37. artikulua hitzarmenei buruzkoa da, eta adierazten du euskararen ikaskuntza eta erabilera bultzatzeko formalizatu daitezkeela, eta, gainera, toki-erakundeek eta Euskadiko tokiko sektore publikoa osatzen duten gainerako erakundeek pertsona fisiko edo juridikoekin sinatzen dituzten hitzarmen guztiak gutxienez euskaraz idatziko direla.

Bosgarren eta azken atala sustapen-jarduerei buruzkoa da.

38. artikulua laguntza eta diru-laguntza publikoei buruzkoa da, eta hizkuntza ofizialen erabilera sustapen-jardueran sartzeko aukera ematen du, betiere diruz lagundutako jardueraren xedean faktore garrantzitsua bada. Adierazten du pertsona edo erakunde onuradunak hizkuntza-irizpideak aplikatuko dituela proportzionaltasun-printzipioaren arabera, eta euskara diruz lagundutako jarduerari lotuta dagoela, eta onuradunak egiaztatu egin behar duela ezarritako hizkuntza-betebeharrak betetzen dituela, bai bere baliabideekin, bai besteren baliabideekin. Amaitzeko, adierazi du diruz lagundutako jardueraren esparruan euskarari lehentasuna emango zaiola komunikazioetan edo argitalpenetan.

IV. kapitulua erakundeen arteko harremanei buruzkoa da, eta 39. artikulutik 41. artikulura garatzen da. 39. artikulua euskarazko jatorrizko dokumentuei buruzkoa da, eta adierazten du euskaraz ekoizitako dokumentazioa, Euskal Autonomia Erkidegoko tokiko sektore publikoa osatzen duten beste erakunde batzuetara edo Euskal Autonomia Erkidegoan kokatutako beste administrazio publiko batzuetara zuzentzen

denean, euskaraz emango dela. Era berean, ebazpenak, aktak eta erabakiak hizkuntza horretan idazten direnean, kopiak edo laburpenak euskaraz bidaliko zaizkie Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazioari eta Euskal Autonomia Erkidegoan kokatutako Estatuko Administrazioari, toki-araubidearen oinarritzko legeria betez. Dokumentazio hori Euskal Autonomia Erkidegoaren eremu geografikoan sartuta ez dauden beste administrazio batzuetara bidaltzen denean, gaztelaniaz bidaliko da, jatorrizko testua euskaraz dagoela adieraziz. Azkenik, adierazten du euskarazko administrazio-unitate izendatutako zerbitzuek euskara erabiliko dutela administrazio horiekin idatzizko harremanetan.

40. artikulua erakundeen arteko harremanetan euskararen erabilera sustatzea du izenburu, erakundeen arteko harremanetan euskararen erabilera sustatzeko aginduaren beharra adieraziz, eta euskara erabiliko dela adieraziz, hizkuntza horretan idatzitako idazki edo errekerimendu bati emandako erantzuna denean.

41. artikulua komunikazio instituzionalari buruzkoa da, eta jasotzen du toki-erakundeek euskararen erabilera bultzatu eta sustatuko dutela esku-hartze publikoetan, eta jendaurreko ekitaldiak eta komunikabideen aurreko agerraldiak euskaraz egingo direla, gutxienez, komunikazio instituzionaleko jarduera denean.

V. kapitulua udal-toponimiari eta bide eta zerbitzuen seinaleztapenari buruzkoa da, eta 42. artikulutik 48. artikulura bitartekoak hartzen ditu. Eskumen izeneko 42. artikulua jasotzen du udalerri batek bere lurralde-eremuko toponimoen eta leku geografikoen nomenklatura ofiziala eta prozedura arautzeko eta onartzeko eskumena duela. Toki-erakundeen izena aldatzeko prozedura dagokion foru-araudiaren bidez arautuko dela jasotzen du.

Udal-toponimiaren eta bide publikoen seinaleztapenaren esparruko printzipio gidariak izeneko 43. artikulua honako printzipio gidari hauek jasotzen ditu:

- a) Nolanahi ere, toponimoen jatorri euskalduna edo gaztelaniazkoa errespetatuko da.

- b) Batasun-printzipioa bermatuko da.
- c) Argitasunaren eta zehaztasunaren printzipioa bermatuko da.
- d) toponimoak ofizialtzean, antolakuntza gidariaren printzipioa bermatuko da.

Toponimoak ezartzerakoan nahitaez bete beharreko arauak buruzkoa da 44. artikulua, eta izen bat baino gehiago dituzten kasuetarako arauak jasotzen ditu, Euskaltzaindiak emandako gomendio eta arauak izaera emanez, eta genero-ikuspegiari lehentasuna emango zaiola. Azkenik, adierazi du izen edo espazio geografiko jakin batzuk ofizialdu behar badira, lehentasuna emango zaiela euskarazko izendapenei, toponimo berri horiek pertsona-izenen bat dutenean, lehentasuna emango zaiela emakume-izenei, eta beharrezkoa izango dela Euskaltzaindiaren irizpena jasotzea, adieraziz, betiere, izen artifizial, exotiko edo komertzialak eta atzerriko hizkuntzetako izenak baztertuko direla.

45. artikulua, Prozeduraren oinarritzko arauak izenekoak, toki-erakundeen izena aldatzeko prozesua jasotzen du, foru-araudira igorritik, eta artikulua horretan zehazten ditu udalerriek beren lurralde-eremuan toponimoak eta leku geografikoak onar ditzaten jarraitu beharreko prozeduraren oinarritzko arauak. Espedientea organo eskudunaren aldeko erabakiz hasten da, eta, ondoren, jendaurrean jartzen da, Euskaltzaindiaren irizpenarekin eta behin betiko onespenearekin. Jarraian, aukera ematen zaio Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari espedienteko gai batzuen aurka egiteko, eta, espedientea amaitu ondoren, Euskal Autonomia Erkidegoko izendegi geografiko ofizialean inskribatzeko.

46. artikulua Eusko Jaurlaritzaren eskumeneko toponimoak onartzeari eta ofizialtzeari buruzkoa da, eta Jaurlaritzarentzat berarentzat berariazko prozedura bat ezartzen du.

47. artikulua Euskal Autonomia Erkidegoko izendegi geografiko ofizialari buruzkoa da, eta adierazten du izendegi hori sortzen dela Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari atxikitako erregistro publiko gisa, eta bertan inskribatuko direla Euskadiko toponimo ofizialak.

Seinaleztapenari edo errotulazioari buruzko 48. artikulua adierazten du toki-erakundeek eta emakida bidez kudeatzen dituzten zerbitzuen mende dauden errepide, bide, auzo, zubi, tunel eta abarren seinaleztapena gutxienez euskaraz egingo dela, bai eta gaztelaniazko errotulazioa ere, hala dagokionean, trafikoari eta bide-segurtasunari buruzko araudiaren arabera. Euskarazko errotulazioa mezua euskaraz erraz ulertzeko modukoa denean eta errotulu elebidunetan lehenengo bertsioa euskaraz izango da.

VI. kapitulua planen eta proiektuen hizkuntza-eraginaren ebaluazioari buruzkoa da, eta 49.-57. artikulua hartzen ditu.

49. artikulua izenburua ebaluazioaren helburua eta printzipioak da. Lehenengo paragrafoan zehazten du hizkuntza-inpaktuaren balorazioa egin behar dela planak onartzeko prozeduretan eta udalerriaren egoera soziolinguistikoari kalte egin diezaioketen udal-eskumeneko proiektuak baimentzeko edo gaitzeko prozeduretan. Paragrafo horrek udal-eskumeneko plan edo proiektuetara mugatzen du hizkuntza-inpaktuaren balorazioa. Muga horren interpretazioa udalerriak onartu behar dituen plan eta proiektuei buruzkoa da. Interpretazio hori ia bat etorriko litzateke 50. artikuluan jasotako kasu guztiekin. Artikulu horrek adierazten du zein plani edo proiektuari eragiten dion, hiri-antolamenduko plan orokorreari, plangintzako arau subsidiarioei, plan partzialei edo bereziei izan ezik, kasu guztietan ez baitagokie udal guztiei behin betiko onartzea. Ondorioz, muga horrek hizkuntza-eraginaren edozein ebaluaziotatik kanpo uzten ditu planak eta proiektuak, eta horiek ez dagozkio behin betiko udalari, baizik eta beste erakunde batzuei, hala nola Foru Aldundiei edo Eusko Jaurlaritzari, nahiz eta eragina izan dezaketen eraginpeko udalerrietan dagoen egoera soziolinguistikoan. Dekretuaren idazketa horrek mugatu egiten ditu Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen aurreikuspenak; izan ere, lege horren 7.7 artikulua ez du udal eskumeneko proiektuen mugaketa jasotzen, baizik eta udalerrien egoera soziolinguistikoan eragina izan dezaketen proiektuak edo planak onartzeko prozedurei buruzkoa da, eta hori arrazoizkoagoa dela uste dut, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioekin lortu nahi den helburua kontuan hartuta.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioaren helburuak eta printzipioak jasotzen ditu. Hauek dira helburuak:

- Udalerrien egoera soziolinguistikoari eragin diezaioketen planak eta proiektuak egiteko, onartzeko, baimentzeko edo gaitzeko orduan hizkuntza-alderdiak eta euskararen erabileraren normalizazioa integratzea;
- Aukerak aztertzea eta kontuan hartzea;
- Euskararen erabileraren normalizazioan eragin kaltegarriak zuzentzeko neurriak diseinatzea.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa printzipio hauetan oinarrituko da:

- Prebentzioa,
- Planak onartzeko edo proiektuak baimentzeko prozedura substantiboan integratzea,
- Elaborazioaren kalitate teknikoa,
- Interesdunek eta, oro har, herritarrek parte hartzea.
- Prebentzio-, zuzenketa- eta konpentsazio-neurriak hizkuntza-inpaktura egokitzea, eta hizkuntza-inpaktuaren eta hura minimizatzeko bitartekoen arteko proportzionaltasuna,
- Konfidentzialtasuna, batez ere sustatzaileek emandako datuei dagokienez.
- Sustatzaileen lankidetzeta-betebeharra,
- Euskararen erabileraren normalizazioa bultzatzea
- Udalerrien garapen soziala bultzatzea, hizkuntza-eredu iraunkorra bermatuz.

Ebaluatu beharreko planak eta proiektuak izenburuko 50. artikulua zehazten du zer plan eta proiektuak izan behar duten hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa, euskararen erabileran eragina dutenean. Hiri-antolamenduko plan orokorrak, plangintza orokorra bateragarri egiteko planak, sektorekatze-planak, plangintzako arau subsidiarioak, plan partzialak, hiri-antolamenduko plan bereziak eta turismo-planak zerrendatzen ditu. Proiektuei dagokienez, merkataritza-gune handiak eraikitze proiektuak eta industrialdeen eta parke teknologikoen proiektuak erlazionatzen ditu. Zerrenda hori ez da itxia, baldin eta arnasgunean edo arnasgunean euskararen erabilerari eragin

diezaioketen planak edo proiektuak badira; izan ere, kasu horretan, euskararen erabilerari eragin diezaioketen plan edo proiektu guztiak ebaluatu behar dira.

Ebaluaziotik kanpo utzitako kasuak izenburuko 51. artikulua honako hauek jasotzen ditu: planen edo proiektuen funtsezko aldaketak ez direnak, planak onartzea eta hizkuntza-inpaktu nulua duten proiektuak baimentzea edo gaitzea, aldez aurretik hizkuntza-ebaluazioa egin zaion plan baten ondoriozko proiektuak, adieraziz kasu horietan hori jasotzen duen txosten bat jaso beharko dela espedientean.

52. artikulua hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzkoa da, bai onartu edo baimendu beharreko plan eta proiektuetan, bai erantzukizunpeko adierazpena edo jakinarazpena behar duten proiektuetan. Artikulu honek bi kasuak bereizten ditu, hau da, plana edo proiektua egiteko aldez aurreko baimena behar duena eta proiektua abiarazi daitekeena, erantzukizunpeko adierazpena edo aldez aurreko jakinarazpena behar delako.

Lehenengoei dagokienez, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa prozeduraren izapidetze substantiboan egin behar da, hau da, prozedura amaitutzat ematen duen onarpenaren aurretik, eta erantzukizunpeko adierazpena edo jakinarazpena behar dutenei dagokienez, nire ustez, bizi-espazioetan edo arnasmunean bakarrik egin daitezke, gainerako eremuetan hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa behar duten planen eta proiektuen tipologia ezin baita izan

Erantzukizunpeko adierazpenaren edo aldez aurreko jakinarazpenaren prozeduraren mende. Kasu horietan, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa egin ondoren, interesdunari jakinaraziko zaio zer neurri hartu behar dituen gauzatu eta ezartzeko garaian bai eta fase operatiboa ere.

53. artikulua hizkuntza-azterketaren irismena zehazten du, eta jasotzen du plan edo proiektu batek euskararen erabileran eraginik duen aztertzerakoan honako adierazle hauek hartu behar direla kontuan:

a) udalerriko biztanleriaren aldaketak;

b) udalerriko bisitari-kopuruaren aldaketak eta

c) Udalerriko egoera soziolinguistikoa beste mota bateko eraginak izatea.

Udal-zerbitzu teknikoei dagokie, aipatutako alderdiak aztertu ondoren, udal-organo eskudunari bidaltzea hizkuntza-azterketaren irismenari buruzko txosten bat, plana edo proiektua modu substantiboan onar dezan. Txosten horretan, hizkuntza-inpaktu garrantzitsurik gertatzen ez dela uste badute, hizkuntza-inpaktuaren azterlana ez egitea proposatuko dute, eta, bestela, hizkuntza-inpaktuaren azterketa egiteko beharra beteko dute.

54. artikulua hizkuntza-inpaktuaren azterlana egiteari buruzkoa da. Azterketa hori udal-zerbitzu teknikoek egingo dutela zehazten du, eta gutxienez aztertu behar diren alderdiak zehazten ditu. Alderdi horiek, funtsean, planaren edo proiektuaren deskribapen orokorrari eta planaren garapenari buruzko denboran egindako aurreikuspenei buruzkoak dira, bai eta hizkuntza-inpaktuaren intentsitatearen kalkuluari, funtsezko alderdien azterketari, konpentsazio-neurriei eta neurri zuzentzaileei buruzkoak ere.

55. artikulua jendaurreko informazioari, interesdunei egindako kontsultei eta entzunaldi-izapideari buruzkoa da. Bertan adierazten denez, plana edo proiektua onartzeko prozedura substantiboa jendaurrean jartzen den bitartean, izapide bera egingo da hizkuntza-inpaktuaren azterketari dagokionez. Jendaurreko informazioaren izapide horretan, udalerriak kontsulta egingo die Eusko Jaurlaritzako Sail eskudunari eta pertsona interesdunei, eta kontsultak gutxienez honako informazio hau jasotzen duen jakinarazpenaren bidez egingo dira: hizkuntza-inpaktuaren azterlana edo kontsultarako tokia; txostenak eta ebaluazioak zein organori bidali behar zaizkion, eta planari edo proiektuari buruzko informazio garrantzitsua eskuratzeko moduak.

Eusko Jaurlaritzak 30 egun balioduneko epea du txostena egiteko, eta interesdunek epe bera dute alegazioak egiteko. Epe horiek jakinarazpena jasotzen denetik aurrera hasiko dira zenbatzen. Ondoren, gehienez ere hamar egun balioduneko epean, jendaurreko informazioaren eta kontsulten izapideak amaitzen direnetik zenbatzen hasita, toki-

erakundeak entzunaldia emango die sustatzaileari (pribatua bada) eta gainerako interesdunak, halakorik balego, jasotako txostenak eta alegazioak bidalita Artikuluak ez du jasotzen sustatzaileari eta gainerako interesdunei eman beharreko entzunaldi-epea; beraz, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen 39/2015 Legearen 82. artikuluan xedatutakoa aplikatuz, epe hori ez da 10 egun baliodunetik beherakoa izango, ez eta 15 egun baliodunetik gorakoa ere.

56. artikulua hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostena arautzen du. Hizkuntza-inpaktuaren txostenak gutxienez alderdi hauek izan behar dituela adierazten du:

- a. Planaren edo proiektuaren sustatzailearen identifikazioa eta haren deskribapena.
- b. Jendaurreko informazioaren izapidearen eta Eusko Jaurlaritzako sailari eta interesdunei egindako kontsulten emaitzen laburpena, eta nola hartu diren kontuan.
- c. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioaz arduratzen den udal-organoak egindako azterketa teknikoaren laburpena.
- d. Hala badagokio, euskararen erabileraren normalizazioan eragin kaltegarriak prebenitzeko, zuzentzeko eta, hala badagokio, konpentsatzeko ezarri beharko liratekeen baldintzak eta neurriak.
- e. Jarraipen-sistema eta, hala badagokio, jarraipen-batzorde bat sortzea.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostena egiteko hilabeteko epea aurreikusten da, kontsulta-epeak amaitzen direnetik zenbatzen hasita, eta, nolanahi ere, ebaluazio-txostena prozedura substantiboari erantsi behar zaio amaitu baino lehen. Azpimarratu behar da txosten hori aginduzkoa dela prozeduran, eta berariaz hala jasotzen dela Dekretuaren hitzaurrean.

Jasotako erregulazioak esan nahi du eraginari buruzko azterlana egin behar duten plan edo proiektuen jendaurreko informazioaren epeak aurreko artikuluan arautzen den Dekretu honen araudiarekin egokitu behar direla, 30 egun balioduneko epearekin, eta beste 10 egun balioduneko epea gehitu behar zaio sustatzaileari (pribatua bada) eta gainerako interesdunei (egonez gero) entzunaldia emateko, eta, ondoren, hilabeteko

epea sortzeko. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txostenak, beraz, zenbaketa naturaletan eta planari edo proiektuari egindako alegazioen emaitzak erakunde interesdunei jakinarazteko behar den denbora kontuan hartu gabe, gutxienez hiru hilabeteko epea ematen du hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txostena izateko. Txosten hori, artikuluan jasotzen den bezala, prozedura substantiboari erantsi behar zaio, amaitu baino lehen.

57. artikulua hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostenaren eraginkortasunari buruzkoa da, eta adierazten du udalerriak plana edo proiektua onartzeko edo baimentzeko erabiltzen duen administrazio-egintzak hizkuntza-inpaktuaren txostenean jaso beharko dituela ezarri beharreko baldintzei eta hartu beharreko neurriei buruzko alderdiak eta horien jarraipen-sistema.

Adierazten da hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txosten horri ezin zaiola errekurtsorik jarri, hargatik eragotzi gabe plana edo proiektua onartzen edo baimentzen duen egintzaren aurka jar daitezkeen errekurtsiak.

VII. kapitulua erakunde bultzadari buruzkoa da, eta 58. eta 59. artikuluek biltzen ditu.

Sustapen-neurriak izenburuko 58. artikuluek, besteak beste, toki-erakundeek diru-laguntzen oinarritzko araudiaren arabera zuzeneko laguntzak ezartzeko aukera jasotzen du, bai eta hizkuntzen normalizazioarekin eta erabilerarekin zerikusia duten ekintzetarako hobariak eta zerga-salbuespenak ezartzeko aukera ere, azken aukera horri dagokionez aplikatu beharreko zerga-araudia aipatu gabe.

59. artikuluan, plangintza-neurriei buruzkoan, jasotzen da toki-erakundeek hizkuntza-plangintza orokorreko tresnak eskuratu behar dituztela. Tresna horiek aldizkako programak izango dira, une bakoitzean helburu eta neurri egokienak ezartzeko eta haien emaitzak ebaluatzeko. Tresna horiek inplikaturako eragile eta kolektibo guztiekin hitzartu behar dira, eta kontuan hartu behar dira parte-hartzearen, sinplifikazioaren eta eraginkortasunaren printzipioak. Dekretuan, hitzarmena hizkuntza-plangintza orokorreko tresnak prestatzeari buruzkoa da, eta pentsatzekoa da horiek direla

dekretuaren 4. artikuluan definitutako normalizazio-planak; izan ere, horrela egin ezean, Dekretuan zehaztu gabeko dokumentu berri bat izango lirateke, eta, nire ustez, normalizazio-planen errepikakorra. Artikuluaren idazketak, "Lanketa itundua izan behar da" esamoldearekin, zalantza sortzen du plangintza tresna bat egiteko, plangintza tresna hori egitean hitzartzearen irismenari buruz, zeinak, gainera, Eusko Jaurlaritzako erakunde eskudunetatik datozen jarraibideekin bat etorri behar duen. Nire ustez, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legeak toki erakundeari esleitutako eskumena kontuan hartuta, zeina autoantolaketa printzipioa aplikatuz gauzatu behar baita, eskatzen den hitzarmenak ez du eskatzen adostutako dokumentu bat, baizik eta nahikoa dela eragile horien iritziarekin kontratatzea.

Lehenengo Xedapen Gehigarriak, aurrekontu eraginari buruzkoak, jasotzen du, alde batetik, Dekretu hau aplikatzeak ez diola gastu gehiago eragingo Eusko Jaurlaritzari, eta, bestetik, aurrekontu-eragina, begi-bistakoa denez izango duena, toki-erakundeen giza baliabideen eta baliabide materialen bidez artatu behar dela.

Bigarren xedapen gehigarriak aurretik erregistratutako toponimoak aipatzen ditu, eta adierazten du dekretu honen bidez sortzen den Euskal Autonomia Erkidegoko izendegi geografiko ofizialean inskribatuta daudela.

Hirugarren xedapen gehigarriak, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioak egiteko metodologia eta prestakuntza izenekoak, jasotzen du Eusko Jaurlaritzak ebaluazio-metodologia bat garatuko duela, bai eta dagozkion tresna informatikoak ere, eta toki-erakundeen eskura jarriko dituela. Era berean, adierazten du udalerriek plan eta programen hizkuntza-inpaktua ebaluatzeko erabiliko duten metodologia argitaratu beharko dutela, eta, ildo horretatik, Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen organoak eskainitakoari atxikitzea erabaki ahal izango dutela, edo, berezkoa bada, onartu eta web-atarietan argitaratu beharko dela.

Laugarren xedapen gehigarria udal eskumenekoak ez diren plan eta proiektuen hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzkoa da, eta plan eta proiektu horiek onartzea

beste herri-administrazio batzuei dagokie. Plan eta proiektu horiek onartzeko prozeduran, planen eta proiektuen ebaluazioa esleituta duen udal organo eskudunak haien hizkuntza-inpaktua aztertuko du, eta horien balizko inpaktu negatiboak prebenitzeko eta zuzentzeko baldintzak eta neurriak proposatuko ditu.

Bosgarren xedapen gehigarriak, sektore publikoari buruzkoak, tokiko sektore publikoa osatzen duten erakundeak aldatzen ote diren prebenitzea jasotzen du, dekretuan bertan zerrendatutakoez gain, dekretuko zehaztapenetarako txertatuta daudela ulertuko da.

Aplikazio progresiboa izeneko Xedapen Iragankorrak jasotzen duenez, programa informatikoen hizkuntza-normalizazioari, erregistro elektronikoari, publizitate aktiboari eta kontratazio publikoari buruzko preskripzioak progresiboki aplikatuko dira, toki-erakundeen gaitasuna kontuan hartuta, baina preskripzio horiek indarrean egon beharko dute Dekretua indarrean sartu eta gehienez ere hiru urteko epean, hau da, 2022ko azaroaren 23rako.

Azken xedapenetatik lehen a Euskal Autonomia Erkidegoko izendegi geografiko ofizialaren egiturari eta antolaketari buruzkoa da, eta adierazten du hizkuntza-politikaren arloan eskumena duen saileko titularren agindu bidez egingo dela.

Azken xedapenetatik bigarrenak dio Euskal Herriko Agintaritzaren Aldizkarian argitaratu eta hurrengo egunean jarriko dela indarrean, hau da, 2020ko azaroaren 23an.

Balorazioa.

Dekretuak toki-erakundeek eta haren aplikazio-eremuan sartzen diren gainerako erakundeek aplikatu beharreko araudiaren garapen osoa dakar, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legeak hizkuntza-normalizazioaren arloan eta, zehazkiago, euskararen erabileraren normalizazioaren arloan berariaz esleitzen dizkien eskumenak gauzatze aldera. Dekretua, batez ere VI. kapituluan, prozedurazko xehetasun-mailara

iristen da, eta nire ustez toki-autonomiaren kontzeptua, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 9. artikuluan jasotakoa, ukitzen du, eskumen propioei esleitutako ahalmenei dagokienez, lege-testu horren 7., 15. eta 17.26. artikuluetan zehazten denaren arabera.

Dekretuaren oinarri nagusiak euskara herri-administrazioaren lan-hizkuntza eta zerbitzu-hizkuntza dela berrestea da, hizkuntza koofiziala denez gero, eta, ondorioz, dekretuaren helburua da administrazio-jarduerak euskaraz egitea ahalbidetzea, balio juridikoa erabat bermatuta, bai eta herritarrek administrazioarekin harremanak euskaraz izateko duten eskubidea bermatzea ere. Hori guztia errespetuarekin ere lotuta dago, bai herritarrentzat, bai herritarrentzat. Toki-erakundeetako kideak, Euskal Autonomia Erkidegoko bi hizkuntza ofizialetako edozein erabiltzeko aukerari buruz.

Dekretuak zenbait tresna garatzen ditu politika hori gauzatzeko. Tresna horiek guztiak herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko plangintza baten bidez gauzatzen dira. Plangintza hori jada jasota zegoen, baina ez hain garatuta Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioetan euskararen erabilera normalizatzeko apirilaren 15eko 86/1997 Dekretuan.

Dekretuak administrazioaren barne eremuari eta kanpo eremuari zuzendutako tresnak arautzen ditu, herritarrekiko harremanei dagokienez. Barne eremuari dagokionez, berritasun handienak daude; izan ere, dokumentu guztiak bi hizkuntza ofizialetara sistematikoki itzultzea apurka-apurka ezabatzea planteatzen du, eta agintzen du udal dokumentazioa hizkuntza ofizial batean sortuko dela, hargatik eragotzi gabe gero interesdunei jakinarazpenak eta komunikazioak egiteko hizkuntza-irizpideak aplikatzea, eta, gainera, toki erakundeen autonomia errespetatuz eta bakoitzak onartutako erabilera plan baten barruan sartuz Entitatea, hizkuntza-eskakizun jakin batzuk egiaztatu dituzten langileei beren jardunean euskararen erabilera inposatzeko aukera ematen du. Halaber, euskararen galdagarritasuna argitzen du udal zerbitzuak eta prestazioak zerbitzu edo prestazio horien esleipendun den kontratista baten bidez

egiten direnean, erakunde kontratatzaileak berak aplikagarri dituen hizkuntza irizpideak jakinaraziz.

Dekretuak herritarrei buruz ematen dituen berrikuntzei dagokienez, deigarriena planen eta proiektuen hizkuntza-eraginaren ebaluazioa ezartzea da.

Gai horri dagokionez, ingurumen eragina duten prozeduren barruan jada ezaguna den teknika bat jasotzen du Dekretuak, eta dokumentu batzuk sortzen ditu, administrazio espediente jakin batzuetan txertatu beharrekoak. Berezitasun gisa, administrazioari esleitzen zaio, sustatzaileari esleitu beharrean, hizkuntza-inpaktua ebaluatzeko beharrezko txostenak egitea. Planen eta proiektuen hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioarekin, Dekretuaren helburua da plan eta proiektu jakin batzuei buruzko akordioak egiteko orduan, plan eta proiektu horiek egoera soziolinguistikoa izan dezaketen eragina baloratzea, udalerriko egoera soziolinguistikoa eragin kaltegarriarik izan ez dezaten behar diren neurriak hartu ahal izateko. Horretarako, Dekretuak prozedura zehatz bat jasotzen du lehen aipatutako VI. kapituluan, eta, horren ondorioz, gutxienez hiru hilabete behar dira hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio txostena amaitzeko, beharrezkoa denean. Txosten hori nahitaezkoa da, eta plana edo proiektua onartzeko administrazio-prozedura substantiboa amaitu aurretik erantsi behar da. Gainera, udalerriek jakitera eman behar dute zer metodologia erabiliko duten planen eta proiektuen hizkuntza-inpaktua ebaluatzeko, eta Eusko Jaurlaritzak onartutakoarekin bat egin dezakete, edo nork bere metodologia sortu, dagokion web-atarian onartu eta argitaratzeko.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio horiek plan eta proiektu jakin batzuetara mugatuta daude Dekretuan. Aplikatu beharreko planak hiri-antolamenduko plangintza orokorrari eta garapen-plangintzari buruzkoak dira, zehazki, plan partzialei eta plan bereziei buruzkoak, eta aipatzen diren proiektuak merkataritza gune handiak eraikitzekeko proiektuak eta industrialdeak eta parke teknologikoak eraikitzekeko proiektuak dira.

Dekretuak hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa plan eta proiektu horietan soilik ezarriko balu, eragina administrazio jardueran mugatua izango litzateke, baina, era berean, dekretuan eremu geografiko edo soziofuntzional gisa definitzen diren arnasguneen

barruan euskararen erabilerari eragin diezaioketen plan eta proiektu guztiak ebaluatu behar direla jasotzen du, eremu hoiek euskara dakitenen ehunekoa % 80tik gorakoa baita harremanetan normaltasunez eta orokorrean erabiltzen dutenek osatzen dute. Definizio horrek eremu geografiko eta funtzional bat du, eta udalerri eta eremu soziofuntzional jakin batzuetan Dekretuaren eragina garrantzitsua izan daiteke, batez ere proiektu gisa definitzen bada udalerrien egoera soziolinguistikoan eragina izan dezakeen obra, eraikuntza edo instalazio bat egin edo ustiatzean datzan edozein jarduketa.

Dekretuak nahitaezko gisa jasotzen du hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txostena, baina ezerk ez du xedatzen zer ondorio juridiko dituen Eusko Jaurlaritzako dagokion sailak bere txostena epe barruan ez emateak; beraz, uste dut 39/2015 Legean oro har xedatutakoa aplikatuko dela, zehazki 80.4 prozeduran jarduketekin jarraitzeko aukera ematen duena. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazio-txostena egiteko epe horiek atzerapenak sor ditzakete, hirigintza-garapeneko plangintzako tresnak plan partzial edo plan berezi gisa izapidetzeko aurreikusitako epeak baino handiagoak direlako, bai eta ebaluazio horren xede gisa proiektuak onartzeko aurreikusitako epeak baino handiagoak direlako ere.

Aztertu den 179/2019 Dekretua 2019ko azaroaren 23an sartu zen indarrean, eta toki-erakundeen administrazio-funtzionamenduan betekizun berri batzuk sartu zituen. Betekizun berri hoiei toki-erakundeen aldetik aurre egin behar zaie, eta horretarako dagozkien normalizazio-planak eta horiek garatzeko gainerako tresnak dituzte, bai "ad extra" ordenantzetan, bai "ad intra" erregelamenduetan eta barne-funtzionamenduko ebazpenetan, eta, aldi berean, jarduketa berriak esleitzen dizkie udalaren euskarazerbitzu teknikoei, udalak bere edo besteren bidez egin beharko dituen, eta gero eta programa informatiko elebidun gehiago ezartzea ere eskatzen du euskara lan hizkuntza gisa erabiltzeko bidean aurrera egiteko.

Azkenik, adierazi behar da Dekretuak juridikoki argitzen duela Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legean toki-erakundeei euskararen erabilera normalizatzeko

esleitzen zaien eskumena, eta segurtasun juridikoa ematen diela euskara lan hizkuntza eta prozedura gisa erabiltzeari, toki-erakundeen aldetik dagoen eskaera bat ebatziz.

Ignacio Javier Etxebarria Etxeita
Getxoko Udaleko Idazkari Nagusia